

[S. Munk.]

Indtryk, der bibringes i Barnealderen og i den allerførste Ungdom, er de mest værdifulde for det enkelte Individ som for det hele Samfund.

Ret beset er Boligspørgsmaalet et af de allervigtigste for den jævne Befolkning. For de bedre stillede Samfundsborgere er der intet Problem; de har økonomisk Evne til at indrette sig, som de ønsker. For den mindre bemidlede Del er Sagen derimod meget vanskelig. Den har ikke den økonomiske Ballast, der er nødvendig for at erhverve sig en sund og tidssvarende Bolig, endskønt netop Boligen og Hjemmet for den betyder alt, henvist, som de allerfleste vil være det, naar de da ikke er paa Arbejdspladsen, til at opholde sig i Hjemmet. Enhver vil forstaa, hvilken overmaade kulturel og social Betydning det netop har for en saadan Familie, at Boligen er saa god, som tænkes kan.

Jeg har ønsket at gøre disse Bemærkninger for ligesom at understrege det nye, her bringes i Forslag i Lovgivningen, og jeg vil gerne have Lov til at takke den højtæredede Indenrigsminister for det Initiativ, han her har taget, og for den Konsekvens, han uddrager af Befolkningskommissionens Betænkning af 8. November 1937. Denne Betænkning peger i et af sine Afsnit paa dette Spørgsmaal som et meget vigtigt og henviser til, hvordan man i Udlandet, f. Eks. i Sverige, har været inde paa de samme Overvejelser og der enstemmigt har gennemført lignende Foranstaltninger, som ogsaa i Praksis har vist sig at være velegnede for Formaalet. Mit Parti paaskønner dette Initiativ, der paa ny viser, at Regeringen ejer baade Vilje og Evne til fortsat at gennemføre saadanne Lovforslag, der styrker de økonomisk svageste i vort Samfund til Højnelse af disses sociale og kulturelle Positioner, Bestræbelser, der er til uvurderlig Gavn ikke blot for den enkelte, men for det hele Samfund.

Lovforslaget som et Hele har ud over det allerede nævnte to meget vigtige Formaal, nemlig dels at fremskaffe sunde og gode Boliger, dels at skabe Beskæftigelse. Begge Dele er selvsagt meget vigtige. Det er jo saadan, at der navnlig i de større Byer og først og fremmest i Hovedstaden er Mangel paa Lejligheder, navnlig af den Størrelse, som den mindre bemidlede Del af Befolkningen kan betale. Jeg kan til Eksempel nævne, at den sidste Opgørelse for København pr. 5. November 1937 viser, at der af ledige Lejligheder kun fandtes 2 231,

hvilket er noget under 1 pCt., medens man regner med, at der bør være en Boligreserve mindst paa mellem 2 og 3 pCt. Naar lige undtages Kommunen og de kooperative Boligselskaber, som i de sidste Aar har frembragt mange og fortrinsvis smaa Lejligheder, bygges der praktisk talt ingen af denne Type. Det saa højt priste private Initiativ holder sig paa dette Omraade fornemt tilbage. For Folk med et Par Børn og derover er det næsten umuligt at leje hos private Husværter. Kun Kommunen og Boligforeningerne tager saadanne Familier.

Til Illustration heraf kan jeg f. Eks. nævne, at Københavns Kommune siden 1917 har bygget 11 800 Lejligheder. Deraf udgør 2 og 3 Værelses Lejligheder de 9 300 eller ca. 83 pCt., altsaa for langt den overvejende Dels Vedkommende smaa Lejligheder. Gennemsnitsbelægningen af de kommunale Lejligheder er 3,8 Personer, men tager man Gennemsnittet for hele Byen, finder man et væsentligt lavere Tal, 1 Person mindre, 2,8, endskønt man i Forvejen der medregner ogsaa de kommunale Ejendomme. Det er et slaaende Bevis paa, at de private Bygherrer skubber Opgaven, den at bygge for den jævne Befolkning, fra sig og aldeles ikke udviser noget Initiativ.

Som det er i Hovedstaden, er det ogsaa andre Steder. Dog er det i Provinsen sikkert mere de kooperative Selskaber, end det er Kommunerne, som paatager sig denne Opgave. Et fælles Træk er det, at de private under alle Onstændigheder holder sig i Baggrunden.

Den anden Side af Sagen, det beskæftigelsesmæssige, er selvsagt ogsaa meget vigtig. Det i Slutningen af 1937 noget stagnerende Byggeri har medført en uhyggelig stor Arbejdsløshed blandt Bygningsindustriens Arbejdere, og som den Nøgleindustri, disse Fag er, medfører det samtidig en meget stor Ledighed i andre Fag. Man regner med, at ca. 60 pCt. af Udgifterne til Opførelse af Boliger er Arbejds løn, og enhver vil da kunne forstaa, hvor uhyre fremmende for hele Landets Beskæftigelsesforhold det vil være, om det store Millionbeløb, Lovforslaget stiller til Raadighed som Støtte, kommer til Anvendelse. Forøget Beskæftigelse giver forøget Købeevne, hvilket igen giver Omsætning og Fortjeneste for store Dele af Befolkningen.

Efter disse Bemærkninger skal jeg tildele mig at omtale de vigtigste af Lovforslagets Paragraffer, idet jeg dog forudskikker den Bemærkning, at jeg kun skal omtale enkelte af disse, da der formentlig vil blive